

Ženski pokret osnovan u Banja Luci 1935 god. pokazivao je slabu aktivnost u radu i nije uspio da se omasovi među ženama Banja Luke. 1938 god. izabrane je nova uprava u koju su ušle i mlađe naprednije žene, sa zaštom da aktiviziraju rad društva i da ga popularišu među ženama domaćicama, namještenicama i intelektualkama. Radnice su bile organizovane u svojim klasnim organizacijama - sindikatima.

Pokret je počeo da okuplja žene pod parolom borbe za mir u svijetu, koji je bio ugrožaven jačanjem fašizma u Njemačkoj i Italiji i sve jačim zvukom fašističkog oružja. Nova uprava jasno je osjetila da je jedan od najprečih zadataka da radi na kulturnom i političkom podizanju žena. Izvršen je popis nepismenih žena za analfabetske tečajeve, nadjene prostarije, predavači i potreban materijal, ali prosvjetno odjelenje bivše Banovine ne odobrava otvaranje tečaja sa motivacijom, da tečajeve mogu da osnivaju samo učitelji. Uprava prebacuje svoj predavača na kurs društva "Gajret" i savjetuje ženama da se na taj kurs upisuju, kurs je proradio, ali njime su bile obuhvaćene samo žene muslimanke.

Na takozvanim kursevima feminizma prerađivani su referati po Bebelovoj knjizi "Žena i socijalizam".

Rad pokreta naročito oživljava ulaskom omladinki u društvo. I porred neslaganja sa glavnom upravom u Beogradu i teško stečenom odobrenju od Unutrašnjeg odjelenja, uprava uspijeva, uz zalaganje svojih članica i podršku naprednih elemenata Banja Luke, da zataleša žene u Banjoj Luci parolom "tražimo pravo glasa". Na dobro posjećenom mitingu, na kome su nastupili govornici: žene radnica, seljanke, domaćica i intelektualka i predstavnici svih naprednijih političkih stranaka, tražeći da se žene izjednače u svojim građanskim pravima sa muškarcima. Iako su reakcionarni elementi, naročito ljotićevidci, imali namjeru da ometu zbor, ovaj je protekao u miru i uspio da izazove živo interesovanje ne samo među ženama, grada već i sela.

Pokret se sve više povezivao sa naprednim elementima grada, omladinom, radnicima, koji su mu stalno ukazivali pomoć i podršku. Policija se sve većom pažnjom prati rad društva i traži da bude obavještena o sastancima i akcijama i naročito ometa rad u selima. Članice pokreta sujeluju u svim naprednim akcijama u gradu. Dopisom Unutrašnjem odjelenju o sudjena je zabrana rada "KABA" i traženo da se zabrana poništi. Protestovano je protiv izvodjenja oruženih vježbi ljotićevidaca, pomognuta je akcija za prikupljanje pomoći našim borcima u Španiji, koji su živjeli pod teškim ulovima po koncentracionim logorima Francuske. Ukazivano je ženama na opasnost koja prijete njima i njihovoj djeci od fašizma, te na eventualno porobljavanje naše zemlje od strane fašističke Njemačke i na nenarodnu politiku bivših vlastodržaca, koji se sve više orijentišu u pravcu osovine Rim-Berlin.

Povodom sve većeg poskupljivanja životnih namirnica i špekulacije se istime uprava nastoji da mobilise žene po traženju da se osnuju komisije za određivanje i kontrolisanje cijena na tržištu u koje će ući radnici, namještenici i žene domaćice.

Hor žena kojim rukovodi Iviča Mažar, populariše pjesme iz SSSR-a. Na godišnjem priredbu društva, koju je posjetio veliki broj članova "Pelagića" i društva "Borac" policija šalje veliki broj agenata koji ostaju uprkos protesta uprave. Najveći dio prihoda dat je za narodnu pomoć.

Okupacijom naše zemlje prestaje rad pokreta, ali mnoge njegove članice učestvuju kao aktivni borci u NOV-u, a druge predano rade u pozadini. Mnoge su stradale po fašističkim logorima, a one koje su ostale žive izšle su iz logora sa upropaštenim zdravljem, ali sa još većom mržnjom prema fašističkim izrpdima, i plamenom ljubavi prema našoj mladoj Republici i vjerom u njenu sretniju budućnost.